Openbaar Zaaknummer: 266959

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Bomen kasteeltuin

Collegedatum: dinsdag 13 mei 2025

Voorgesteld besluit
De Gemeenteraad besluit:

1. De kosten voor onderzoek naar aanvullende beheersmaatregelen, zoals specifiek is geadviseerd in onderzoeksrapport Gazons Kasteeltuin Wijchen, "advies bomen", en de eerste beheersmaatregelen te dekken uit de reserve Groen. Dit bedrag, dat wordt geschat op € 35.000, vooruitlopend op de behandeling van de Perspectiefnota beschikbaar te stellen.

Aanleiding
In de Kasteeltuin staat een groot aantal bomen die op de Lijst Waardevolle Bomen voorkomen (bron: *https://www.wijchen.nl/waardevolle-bomen*). Van deze bomen zijn er 3 geregistreerd als monumentaal. Wanneer een boom op het overzicht van waardevolle bomen staat, betekent dit dat hier extra aandacht voor moet zijn bij werkzaamheden en evenementen. In het bijgevoegde onderzoeksrapport Gazons Kasteeltuin Wijchen (28 maart 2024), waarin de bomen globaal zijn meegenomen, is in par. 2.8 geconstateerd dat de bodem rondom de bomen verdicht is. Dit heeft negatieve invloed op de groeiomstandigheden waardoor de vitaliteit van de bomen afneemt. Ruimtelijk beheer heeft geconstateerd dat de reguliere beheermaatregelen niet voldoende zijn om de vitaliteit van de bomen te kunnen waarborgen. De huidige evenementen die in de Kasteeltuin gehouden worden leiden tot belasting van en schade aan de bomen en hun groeiplaats.

Er is aanvullend budget nodig voor:
a) Het uitvoeren van een onderzoek naar de groeiplaats van de bomen;
b) Extra beschermings- en herstelmaatregelen, zowel ondergronds als bovengronds.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
04-09-2014	Raadsbesluit Lijst van waardevolle bomen (Zaaknr, 14 AZ 050)
23-02-2023	Collegebesluit Beheerplan grasmat Kasteeltuin (Zaaknr. 91261)
27-03-2025	Raadsbesluit Gebruik Kasteeltuin (Zaaknr. 271398)

Gewenst resultaat
Duurzaam behoud van de waardevolle bomen in de Kasteeltuin.

Argumenten
1.1 De gemeente is verplicht de waardevolle bomen te beschermen
In hoofdstuk 4 afdeling 3 van de APV Wijchen is opgenomen dat waardevolle bomen beschermd dienen te worden. Daarnaast wordt hierin expliciet vermeld dat het zonder omgevingsvergunning verboden is handelingen te verrichten die de dood of ernstige beschadiging of ontsiering ten gevolge kunnen hebben van houtopstanden die op het overzicht van waardevolle bomen staan. De evenementen leiden ertoe dat de bodem extra verdicht is, waardoor de bomen daar schade van ondervinden. Dit kan niet met regulier beheer en onderhoud opgevangen worden. Zonder extra beschermings- en herstelmaatregelen zal een deel van de bomen uitvallen.

1.2 De evenementen in de Kasteeltuin zorgen voor verslechtering van de groeiplaats van de bomen.
De evenementen leiden ertoe dat de bodem extra verdicht is, waardoor de bomen daar schade van ondervinden. Dit kan niet met regulier beheer en onderhoud opgevangen worden. Zonder extra beschermings- en herstelmaatregelen zal een deel van de bomen gaan uitvallen.

1.3 De bomen zijn sfeerbepalend
De monumentale en waardevolle bomen zijn sfeerbepalend voor de Kasteeltuin. Daarnaast versterken ze de status van het kasteel zelf. Dit laatste wordt ook genoemd in de beschrijving bij de registratie van de monumentale bomen door de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE).

1.4 Om de bomen te kunnen behouden is aanvullend budget nodig.
Het benodigde onderzoek en monitoring naar de vitaliteit van de bomen en de extra beschermings- en herstelmatregelen vallen niet binnen het reguliere budget. Dit is enkel bestemd voor onderhoud en vervanging.

1.5 De kosten passen binnen de het doel van de reserve Groen.
De reserve Groen is bedoeld voor het vervangen van groen. Dat kan gaan over het vervangen van beplanting en bomen. Maar ook over de groeiplaats van die beplanting en bomen. Bomen en groen en hun groeiplaats kunnen niet los van elkaar worden gezien. In dit geval worden kosten gemaakt voor het herstellen/renoveren van de groeiplaats van de bomen. De uitgave past dus bij het doel van deze reserve.

1.6 De investering in de groeiplaats voorkomt kapitaalverlies.
Bomen vertegenwoordigen een kapitaal. Daarbij is het kapitaal van volwassen bomen het grootst. De investering in de groeiplaats heeft als doel deze volwassen bomen zo lang mogelijk gezond en vitaal te behouden en dus het kapitaal zo lang mogelijk te behouden en nog verder te laten groeien.

Tegenargumenten en risico's
1.1 Beschermingsmaatregelen voor de bomen kunnen de evenementen beperken.
Het uitvoeren van fysieke beschermingsmaatregelen van de bomen kan ertoe leiden dat het ruimtegebruik door sommige evenementen moet worden aangepast of dat de evenementen beperkingen ondervinden. Dit is nodig om de bomen duurzaam te kunnen behouden.

1.2 Het benodigde bedrag kan nog wijzigen.
De financiële impact is lastig concreet te maken en is aan onzekerheid onderhevig. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek zal het bedrag voor de beheersmaatregelen worden bepaald. Het aangevraagde bedrag lijkt voldoende, maar het onderzoek kan andere resultaten en inzichten geven.

Financiële gevolgen
We kunnen het nu nog niet exact begroten maar de kosten voor het onderzoek schatten we op € 15.000 en voor de eerste fysieke beheersmaatregelen schatten we op € 20.000. Totaal dus € 35.000. We stellen voor deze kosten te dekken uit de reserve Groen.

De reserve groen wordt incidenteel gebruikt voor dit onderzoek. In principe is het doel van de reserve om te voorzien in het in stand houden van het areaal uit het IBOR beleid. Het uit te voeren onderzoek wijkt daar enigszins van af, maar gezien de onderuitputting van afgelopen jaren is het verantwoord om dit beperkte bedrag op deze wijze éénmalig te besteden.

Communicatie
Afhankelijk van uw besluit en als duidelijk is wat we gaan doen gaan we op verschillende manieren over het besluit en de uitvoering communiceren. Aan de ene kant specifiek met de omwonenden maar ook met de bewoners van Wijchen. Dit doen we door het inzetten van diverse communicatiekanalen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Na het besluit stellen we een plan van aanpak op. Wanneer hieruit blijkt dat vervolgacties of structurele middelen noodzakelijk zijn voor behoud van de bomen, zullen we hier een nieuw voorstel voor doen.

Geheimhouding
Niet van toepassing.

Voorstel
Advies
Team Financiën: akkoord.
Team Ruimtelijk Beheer: akkoord.
Team Juridische Zaken: akkoord.